

Til
Folketingets Retsudvalg
Folketinget, Christiansborg
1240 København K.

Tybjerg den 5. februar 2010

Retsudvalgets møde den 9. februar 2010 vedr. delbetænkningen om farlige hunde.

Kære medlem af Retsudvalget

Forud for din deltagelse i ovenstående møde håber jeg at du vil tage dig tid til at gennemlæse nedenstående bemærkninger om de forslag og de forhold som delbetænkningen om farlige hunde indeholder og overveje din stilling nøje.

Som hundeejer, er det med meget blandede følelser jeg har gennemgået udvalgets forslag. Jeg ønsker som alle andre ansvarlige at problemet med farlige hunde kontrolleres, således at vi undgår bidskader på dyr og mennesker. Samtidig er det efter min opfattelse vore politikeres pligt at sikre en retfærdig og effektiv lovgivning, der kan skabe bedre forhold for borgere og hunde.

Desværre lever delbetænkningen om farlige hunde ikke op til krav om en effektiv og retfærdig lovgivning idet den indeholder en række forslag, der bygger på et forbud mod visse hunderacer og en række bestemmelser til regulering, der blandt andet indeholder aflivning af hunde. En vigtig del af udvalgets forslag går endvidere på at anvende omvendt bevisførelse.

Et forbud mod et antal specifikke hunderacer vil være ren symbolpolitik. Alle eksperter er enige om at et forbud ikke vil virke af flere årsager:

- Der er ingen sammenhæng mellem hunderace og bidskader. Udvalgets egen redegørelse for statistik over bidskader bekræfter dette, ligesom det fremgår af tilsvarende undersøgelser fra andre lande.
- Alle fageksperter på området er enige om at der ikke er entydig sammenhæng mellem race og aggressivitet. Enhver hund kan påvirkes af miljø til at udvise aggressivitet.
- Det gældende raceforbud i Danmark har vist sig at være uden betydning, da det er forholdsvis nemt at "udvikle" en "ny hund" og få denne optaget som race i en stambogs førende organisation.
- Flere lande har overvejet raceforbud, men har opgivet dette, da det ikke er retsligt muligt at opretholde et sådan forbud.

Udvalget opstiller en liste over racer, som efter deres opfattelse skal omfattes af et forbud. De valgte racer virker helt tilfældige og udvalget giver ingen saglig begrundelse for deres valg. Dette bekræftes da også af sagkyndigt medlem af udvalget, Vibeke Knudsen, Dansk Kennel Klub, udtaler i øvrigt til dagbladet Sjællandske at racen Tornjak er med på listen, fordi denne race i det forkerte ejerskab er potentielt farlig! – Dette er tilfældet for titusindvis af danske hunde – Tænk på hvad en Rottweiler eller en Schæfer kan udvikles til, hvis disse hunderacer kommer i de "forkerte hænder".

Flere af de nævnte racer, herunder Tornjak kan ikke henføres til kategorien farlige. Udvalget har valgt Tornjak som den eneste blandt gruppen af hyrde og vagthunde fra Øst- og Centraleuropa. Dette på trods af at flere racer fra denne gruppe er repræsenteret i Danmark og er fagligt anerkendt som farlige. Tornjak racen er i modsætning til de øvrige hunde i den gruppe *ikke* avlet til at skambide eller slå indtrængende ihjel, således som det fejlagtigt anføres i udvalgets delbetænkning. Racen er ny i Danmark og må være medtaget på listen ud fra manglende faktuel information. En mulig årsag til misforståelse om racens egenskaber kan bero på, at racen er udvalgt af det Kroatiske Stats Institut for Naturbevaring, som vogter hund for får og kvæg i udvalgte naturbeskyttelses områder for ulve i Kroatien. Det fremgår specifikt af instituttets begrundelse for at vælge Tornjaken er, at denne race *ikke* angriber, men benytter uriner, gøen, og skabe markeringer i jorden, som ulven anerkender og registrerer som fremmed territorie og derefter holder sig væk fra. Tornjak hunde bliver af staten doneret til bønder i de naturbeskyttelses

områder der er udpeget til ulve, netop for at beskytte bestanden af ulve. (se venligst vedlagte pdf bilag: conservation program).

Herudover vedlægger jeg til orientering en kopi af den gældende officielle race standard for Tornjak på dansk. Heraf fremgår det klart og tydeligt at racen ikke er aggressiv.

Relevante links til information:

Officiel dansk racestandard for Tornjak: <http://www.dansk-kennel-klub.dk/files/pdf/Tornjak.pdf>

Officiel FCI racestandard for Tornjak: http://www.fci.be/uploaded_files/355gb2007_en.doc

Croatian State Institute for Nature Protection: http://www.life-vuk.hr/cattle_protection_measures.htm

Det er på trods af grundige undersøgelser ikke muligt at finde én eneste reference på at Tornjak racen skulle være farlig, eller at Tornjan racen skulle have forårsaget skader. Racen er tværtimod udbredt som familie hund og terapihund i andre dele af Europa. Jeg er endvidere bekendt med at racens repræsentanter allerede har rettet henvendelse til Justitsministeren med denne fejkategorisering af racen.

Jeg anmoder retsudvalgets medlemmer om at fjerne racen Tornjak fra listen over farlige hunde, hvis en sådan bliver en del af et kommende lovforslag og at det for enhver race må blive sagligt begrundet, hvis et forbud vælges, af hensyn til retssikkerheden for alle berørte hundeejere.

Udvalget opstiller en model – ”den Norske model” som anbefales, hvis et raceforbud vælges indført af folketinget. Denne model bygger på såkaldt ”omvendt bevisførelse”. Dvs. at en hundeejer i en given situation skal kunne bevise overfor myndighederne at ejerens hund ikke er en af de forbudte racer, eller er en blanding heraf. Den foreslåede model efterlader i princippet alle ejere at blandingshunde retsløse. Blandingshunde ejere har sædvanligvis ikke nogen form for stambogs dokumentation for deres hunds race egenskaber.

og DNA teknologien ikke giver mulighed for identifikation af race tilhørsforhold, Det må i givet fald baseres på et skøn hvilket race tilhørsforhold en blandingshund har. Derfor må lovgivningen ikke baseres på racer, men skal baseres den enkelte hund, uanset race, der beviseligt forvolder skade, eventuelt med en fastlagt karakter beskrivelse, således som et flertal af hundevalgets medlemmer peger på.

Jeg opfordrer retsudvalgets medlemmer til at følge udvalgets flertal og sagkyndiges anbefaling om ikke at basere en ny hundelov på et forbud mod specifikke racer, men at basere den ny lov på effektiv registrering og forsikring af alle hunde. Krav om lineføring og skærpede krav om ejer kontrol med alle hunde.

Med venlig hilsen

Flemming Olsson
Peterhøjvej 5
4160 Herlufmagle

TORNJAK

Oprindelsesland: Bosnien – Herzegovina - Kroatien

- Anvendelse:** Drivhund, vogter for husdyr, vagthund på gårde.
- Klassifikation:** FCI Gruppe 2 (Pinschere, Schnauzere, Molosserhunde, Schweizer Sennenhunde)
Sektion 2.2 (Bjerghunde-type)
Uden brugsprøve.
NB - Racen er ikke endeligt godkendt af FCI og kan ikke opnå CACIB.
- Historie:** De næsten uddøde efterkommere af genetisk homogene, indfødte, ældgamle typer af hyrdehunde har udgjort avlsgrundlaget for genskabelsen af racen Tornjak. Hundene af den oprindelige bestand har levet udbredt over bjergområderne i Bosnien-Herzegovina og Kroatien og de omgivende dale. De vigtigste historiske tidspunkter er årene 1067 og 1374. Nedskrevne dokumenter fra disse perioder nævner denne bosnisk-herzegovinske-kroatiske race for første gang. Udforskningen af racens historiske og mere nutidige eksistens, fulgt af et systematisk arbejde for at redde racen fra at uddø, blev indledt samtidig i Kroatien, Bosnien og Herzegovina omkring 1972, og kontinuerlig avl med den rene race begyndte i 1978. I vore dage består bestanden af talrige hunde af ren race, udvalgt gennem en række af generationer, fordelt ud over Bosnien, Herzegovina og Kroatien.
- Helhedsindtryk:** Tornjak'en er en stor og kraftfuld hund, velproportioneret og adræt. Kropsbygningen er næsten kvadratisk. Knoglebygningen er ikke let, men heller ikke svær eller grov. Hunden er stærk, harmonisk og i god balance, både i stand og bevægelse. Pelsen er lang og tyk.
- Proportioner:** Kroppen er næsten kvadratisk. Kropslængden må ikke overstige skulderhøjden med mere end 8%. Skalle og næseparti er af samme længde.
- Temperament:** Af væsen er den stabil, venlig, modig, lydig, intelligent, præget af værdighed og selvtillid. Den er meget barsk i sin opgave som vogter af det, den er sat til at beskytte, ubestikkelig og mistroisk over for fremmede. Over for sin herre er den hengiven og meget rolig i hans nærværelse, ligesom den er meget venlig over for de mennesker, der er tæt knyttet til ham. Den lærer hurtigt og husker i lang tid, hvad den har lært, og den udfører med glæde de opgaver, den får. Den er let at træne.
- Hoved:** Langstrakt. Forholdet mellem næseparti og skalle er som 1 til 1.
- Skalle :** Overlinierne af skalle og næseparti er divergerende. Øjenbrynsbuerne er kun let synlige. Den bageste del af skallen er aflang, men moderat bred. Partiet fra øjenbrynsbuerne til den meget let fremtrædende nakkeknode er fladt.
- Stop :** Ganske let udtalt.
- Næse :** Stor, med passende brede næsebor. Næsen bør være mørkt pigmenteret og afstemt efter pelsfarven. Depigmentering er ikke tilladt.
- Næseparti :** Rektangulært. Næseryggen er fuldkommen lige.
- Læber :** Tætsluttende, med mørk pigmentering.
- Kæber, bid :** Meget lange og stærke kæber. Perfekt saksebid med fuldt tandsæt.
- Øjne:** Mandelformede og mørke, med tætsluttende, mørkt pigmenterede øjenrande.

- Ører:** Middelstore og trekantede, foldede og hængende, ret højt ansatte. De bæres fæt ind mod kinderne og har kortere pels.
- Hals:** Middellang og kraftfuld, bæres lidt lavt. Huden er stramt sluttende. Pelsen er lang og rigelig og danner en pelsmanke.
- Krop:**
- Manke :** Moderat udviklet.
 - Ryg :** Kort og stram, moderat bred, lige.
 - Lænd :** Forbindelsen mellem bryst og kryds er kort og moderat bred – lidt længere hos tæver.
 - Kryds :** Middellangt, bredt og let skråtstillet.
 - Bryst :** Meget rummeligt, dybt, bredt og med ovalt tværsnit. Underbrystets laveste punkt når mindst til albuerne. Aldrig tøndeformet brystkasse. Fortil er brystet kraftigt, og spidsen af brystbenet er moderat fremtrædende
 - Underlinie :** Bugen er godt muskuløs. Underlinien er ikke optrukken, men stiger gradvis bagud fra afslutningen af brystbenet.
- Hale:** Lang, ansat middelhøjt og meget bevægelig. I ro bæres halen hængende, i bevægelse løftes den altid højere end ryglinien, et karakteristisk træk for racen. Halen er beklædt med fyldig pels, der danner en udpræget "fjerbusk".
- Lemmer:** Stærke og velvinklede.
- Forpart:** Veludviklede forben med stærke knogler og stramme muskler. I stand er de stillet parallelt og lodrette.
- Skuldre :** Middellange skulderblade, godt tilbagelagte. Vinklen mod overarmen er omkring 120°.
 - Overarm :** Muskuløs og stærk, næsten af samme længde som skulderbladet.
 - Albuer :** Sluttes moderat tæt til kroppen.
 - Underarm :** Med stærke knogler og veludviklet muskulatur. Lodret stillet.
 - Mellemhånd :** Let skråtstillet.
 - Forpoter :** Hvælvede og tæt sluttede tæer. Kløerne er pigmenterede, mørkt pigment ønskeligt. Trædepuderne er elastiske, hårde og stramme, mørkt pigment ønskeligt. Forpoterne er større end bagpoterne.
- Bagpart:** Bagbenene er stærke og parallelle. I stand er de stillet lodret, med passende vinkling. Velvinklede knæ.
- Overlår :** Brede og stærke, godt muskuløse.
 - Underlår :** Godt muskuløse, stærke og brede, af samme længde som overlårene.
 - Haseled :** Fast, en smule højt ansat.
 - Mellemfod :** Stærk. Ulvekløer kan forekomme.
 - Bagpoter :** Hvælvede og tæt sluttede tæer. Kløerne er pigmenterede, mørkt pigment ønskeligt. Trædepuderne er elastiske, hårde og stramme, mørkt pigment ønskeligt.
- Bevægelse:** Tornjak'en er en travler. Bevægelsen er i god balance, smidig og langskridtet, med kraftigt fraskub fra bagparten. Under bevægelsen er ryglinien fast.
- Hud:** Huden er tyk og slutter godt til kroppen overalt.
- Pels:**
- Hårlæg :** Generelt er Tornjak'en langhåret, dog med kort pels over ansigt og ben. Dækpelsen er lang, tyk, grov og lige. Den er særlig lang øverst på krydset og kan være let bølget over skuldre og ryg. På næseparti og pande (op til en linie mellem ørerne), på ørerne og forsiden af ben og poter er pelsen kort. Den er særlig fyldig rundt om halsen (danner pelsmanke), tæt og lang på overlårene, hvor den danner "bukser". På bagsiden af forbenene er der faner.

Hos hunde med kraftig pels ses også særlig rigelig pels på bagsiden af mellemfoden. Halen er rigt behåret med meget lang pels. Underulden er om vinteren lang, meget tyk og af en smuk, ulden tekstur. Selve pelsen er tyk og tæt og bør ikke danne skilning langs ryggen.

Farve :

Som regel er Tornjak'en flerfarvet (parti-coloured) med tydelige aftegninger i forskellige ensfarvede nuancer. Normalt er den dominerende grundfarve hvid. Der forekommer hunde med sort sadel (mantle) og hvide aftegninger, der for det meste findes rundt om halsen, over hovedet og ned langs benene. Der findes også næsten hvide hunde med kun små aftegninger.

Størrelse:

Skulderhøjde for hanner: 65 – 70 cm, tæver: 60 – 65 cm. Tolerance +/- 2 cm.

Fejl:

Enhver afvigelse fra de foregående punkter betragtes som en fejl, hvis betydning for bedømmelsen skal stå i nøje forhold til afvigelsens omfang.

- Knoglerne for spinkle eller for svære.
- Hovedet for spinkelt eller for groft.
- Fejl ved ørerne (ansætning, længde, pels).
- Tangbid.
- Mangel på to PM2, to PM3. Mere end to manglende PM1.
- Ryggen for lang.
- Karperyg eller hængende ryg.
- Hunden tydeligt overbygget.
- Fejl i vinklingen.
- Albuerne udad- eller indadrettede.
- Halen hvilende på ryggen.
- Mangelfuld pels på halen.
- Utilstrækkelig pelslængde.
- Mørk maske.
- Svage poter.

Diskvalificerende fejl:

- Aggressivitet eller overdreven skyhed.
- Manglende type (utypiske hunde).
- Afvigende kønspræg.
- Afvigelser i øjnernes form og farve (glasøjne, "vildt" udtryk, øjne af uens farve).
- Entropion, ektropion.
- Overbid eller underbid.
- Mangel af andre tænder end nævnt under "Fejl" ovenfor.
- Pelsen for kort.
- Manglende underuld.
- Haleknæk.
- Manglende hale.
- Pelsen ensfarvet.
- Albinisme.

- Utypisk fordeling af farverne på kroppen.
- Over- eller understørrelse (uden for tolerancerne).
- Kosmetiske indgreb eller tegn på kosmetiske / kirurgiske indgreb.

Hunde, som tydeligt viser tegn på fysiske eller adfærdsmæssige abnormiteter, skal diskvalificeres.

Bemærk: Hanhunde skal have to normalt udviklede testikler i pungen.

Dansk Kennel Klubs bemærkning:

Forhold, der påvirker en hunds sundhed negativt, betragtes som en alvorlig fejl

Standarden udgivet af FCI 16 MAJ 2007

Oversættelsen godkendt af DKK's Standard Komité,

AUGUST 2008

☐☐☐ NB! Standarden har ikke tidligere været udsendt på dansk af DKK ☐☐☐

CONSERVATION AND MANAGEMENT OF WOLVES IN CROATIA

CATTLE PROTECTION MEASURES

- ▶ Tomjok dogs
- ▶ Electric fences
- ▶ Donation Programme

Biology of wolf

The wolf in Croatia

Research and monitoring

Regulations and documents

Publications and reports

Compensation for damage

Cattle protection measures

Human dimension

Crossings for wild animals

Wolf management plan

Project

Useful links

How to participate

Contacts

Copyright ©
State Institute for Nature Protection 2004

OPTIMISED FOR IE 5+
RESOLUTION 1024 X 768

TORNJAK* DOGS

Why *tornjak* dogs of all the dogs?

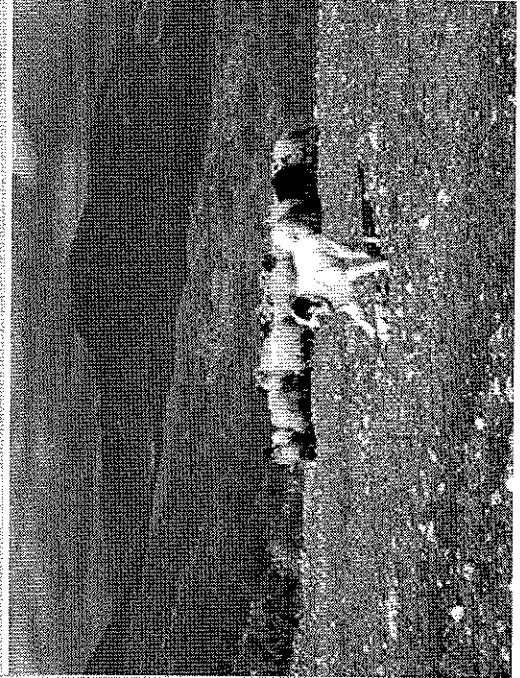
Tornjak dogs are sturdy, about seventy centimetres tall, very resilient, seemingly indifferent, but actually very strong-willed dogs. They have long, luxuriant and colourful hairs, especially on the neck, tail and 'pants'. Well-bred and well-cared-for specimens regularly achieve very good results in the protection of cattle against wolves and other large carnivores. The ancestors of Croatian *tornjak* dogs have been bred for guarding the cattle in these areas for centuries. They are better adapted to natural conditions in these regions than any other shepherd dog and are especially inclined to living with the flock. Our present *tornjak* dogs should be even more efficient than their ancestors.

The current breeding is targeted and selective, and they can be offered much better conditions for development than by former breeders and users.

Tornjak dogs will fully develop their inherent shepherd features only if from their early age they permanently live with those types of domestic animals that they will have to protect when full-grown.

*Livestock guardian dog - Croatian breed

What is expected from a good *tornjak* dog?

Can a *tornjak* dog beat a wolf? He can almost always, but many people are disappointed, because the defeat of wolves is almost never a consequence of a direct fight. The fight will occur only if all other *tornjak* dog's defensive actions fail. It is precisely for this reason that more mature dogs will sometimes retreat from the flock and the pen. Searching and marking the surrounding area is one of their basic tasks. The greater the possibility of an attack, the more they examine and leave their signs. Roaming is something quite different. It is most often a sign of a poor nutrition or a mating call.

The cause is to be identified and eliminated by each shepherd himself.

